

въз основа на тая цифра. Само изчислената въ дѣлъ I се базиратъ върху цифрата 95,223·2 квадратни километра.

Споредъ други измѣрвания и източници, това пространство се прѣсмѣта, както слѣдва:

Въ *Superficie de l'Europe*, 1880 г. (измѣрване на Стрелбицки) . . . . . кв. км. 97,648·4

Въ *Статистическия сборникъ* на Behm Wagner, 1880 г. . . . . 97,648·4

По измѣрването на Т. Каракашевъ (*Сборникъ за народни умотворения, наука и книжница*, книга I, 1892 г.) . . . . . 99,276·0

По измѣрването на А. Кривошиевъ (карта „България“, издание на Хр. Г. Дановъ) . . 95,705·0

Споредъ по-старото измѣрване на Щаба на армията (1890 г.) . . . . . 95,704·5

Споредъ най-последното измѣрване на Юрд. Данчовъ и проф. Иширковъ (1904 г.) . 95,223·2

Съотношение между пространството и пограничната линия. На 1 километъръ погранична линия се пада 43·02 кв. километра пространство.

Орография. Царство България има най-разнообразни земни форми. Наредъ съ масивнитѣ *Рило-Родопски* и *Осоговски* планини, които сж часть отъ обширната Родопска система, прѣзъ срѣдата на България надлъжъ се простира надиплената *Стара планина*. Съ низкитѣ си части откъмъ сѣверъ Стара планина незабѣлзано прѣминава въ широката *Дунавска стѣлова земя*, а южнитѣ ѝ поли потъватъ надълбоко и даватъ мѣсто на прѣходнитѣ планински системи на Южна България, каквито сж *Ихтиманска* и *сжициска Сръдна гора*, *Караджа-далъ* или *Сърнена гора*, а още по-на изтокъ — *Тунджанския масивъ*, дѣто влизатъ всичкитѣ планини отъ Пловдивското поле до морето. Почти по срѣдата на Югозападна България, като широко-основенъ тѣлъ конусъ, се издига *Витоша планина*. Тя е мощенъ възелъ на много малки планински вериги и важенъ вододѣленъ центъръ. На западъ отъ Витоша се редятъ разбъркано *планинитѣ на Краище*, които стигатъ най-голѣмата си височина на самата сръбско-българска граница.

Най-високата часть отъ Рило-Родопскитѣ планини е малко на сѣверъ отъ главното вододѣлно било, по което, съ малки изключения, върви и политическата граница между Турция и България.

Стара планина започва отъ долината на рѣката Тимокъ и свършва съ стрѣменъ отсѣкъ при Черно море. Въ западната си часть тя е висока и съ стрѣмни склонове къмъ сѣверъ. Втора висока часть е централната, обаче тукъ по-стрѣмна е южната страна. Колкото по-на изтокъ отива веригата, толкова повече тя се разширява и снишава.

chiffres. Seulement les calculs dans la 1-ère partie sont faites en base des chiffres 95,223·2 kilomètres carrés.

Selon d'autres évaluations et auteurs, cette superficie atteint les chiffres que voici:

Dans *Superficie de l'Europe*, 1880 (évaluation de Strelbitsky) . . . . . klm. carrés 97,648·4

Dans le *Recueil statistique* de Behm Wagner, 1880 . . . . . 97,648·4

D'après l'évaluation de T. Karakacheff (*Recueil de folklore, sciences et littérature nationales*, livre I, 1892) . . . . . 99,276·0

D'après l'évaluation d'A. Krivochieff (carte géographique de la Bulgarie, édition Chr. G. Danoff) . . . . . 95,705·0

D'après l'ancienne évaluation de l'Etat-Major de l'armée (1890) . . . . . 95,704·5

D'après l'évaluation la plus récente de Jourdan Dantchoff et le prof. Ichirkoff (1904) 95,223·2

Rapport entre la superficie totale et la ligne frontière. A 1 km. de la ligne frontière, il correspond 43·02 kilomètres carrés de superficie.

Orographie. Le Royaume de Bulgarie possède des formes orographiques des plus variées. A côté des montagnes massives des *Rilo-Rhodopes* et d'*Ossogovo*, qui font partie du grand système des Rhodopes, au centre de la Bulgarie s'étend en longueur la chaîne plissée de *Stara-Planina*. Par ses versants bas du Nord, *Stara Planina* se confond avec l'immense *terre en terrasses du Danube*, tandis que, au sud, ses pieds descendent profondément et cèdent le terrain aux systèmes transitoires de la Bulgarie du Sud, tels que *Sredna-Gora d'Ihtiman* et *Sredna-Gora proprement dite*, *Karadja-Dag* ou *Sarnéna-Gora*, et, plus à l'Est, le *massif de Toundja*, formé par toutes les montagnes s'étendant de la plaine de Plovdiv à la mer. Presque au centre de la Bulgarie du Sud-Ouest et pareil à un cône obtus, s'élève *Vitochaplanina*. C'est un nœud puissant de plusieurs chaînes et une importante ligne de partage des eaux. A l'Ouest de *Vitocha* s'étendent en désordre *les montagnes du Kraïchté*, dont les plus grandes élévations se trouvent à la frontière bulgaro-serbe même.

La partie la plus haute des montagnes du groupe Rilo-Rhodopes se trouve un peu au Nord de la ligne principale de partage des eaux, sur laquelle passe aussi, à quelques exceptions près, la frontière politique entre la Turquie et la Bulgarie.

Stara-Planina commence de la vallée du *Tumok* et se termine en un cap escarpé à la mer Noire. Elle est haute dans sa partie occidentale et escarpée au Nord. Sa partie centrale est aussi très élevée, cependant, ici la partie méridionale est plus escarpée. Plus la chaîne s'étend vers l'Est, plus elle devient plus large et plus basse.